

Analýza sociálnych vplyvov

Vplyvy na hospodárenie domácností, prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám, sociálnu inklúziu, rovnosť príležitostí a rovnosť žien a mužov a vplyvy na zamestnanosť

(Ak v niektorej z hodnotených oblastí sociálnych vplyvov (bodov 4.1 až 4.4) nebol identifikovaný vplyv, uveďte v príslušnom riadku analýzy poznámku „Bez vplyvu.“.)

4.1 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na hospodárenie domácností a špecifikujte ovplyvnené skupiny domácností, ktoré budú pozitívne/negatívne ovplyvnené.

Vedie návrh k zvýšeniu alebo zníženiu príjmov alebo výdavkov domácností?

Ktoré skupiny domácností/obyvateľstva sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?

Sú medzi potenciálne ovplyvnenými skupinami skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?

(V prípade vyššieho počtu hodnotených opatrení doplňte podľa potreby do tabuľky pred bod 4.2 ďalšie sekcie - 4.1.1

Pozitívny vplyv/4.1.2 Negatívny vplyv).

a)	4.1.1 Pozitívny vplyv	
b)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:	Návrh zákona bude mať pozitívny vplyv na hospodárenie domácností v hmotnej núdzi, a to zvýšením ich príjmu.
c)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	
	Ovplyvnená skupina	Domácnosti v hmotnej núdzi, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, a to v dôsledku <ul style="list-style-type: none"> • zjednotenia výšky ochranného príspevku, • zaokrúhľovania výslednej sumy pomoci v hmotnej núdzi na celé euro, • nepodmieňovania dávky v hmotnej núdzi účasťou na činnostiach u členov domácností, ktorými sú osoby s ťažkým zdravotným postihnutím odkázané na osobnú asistenciu alebo opatrovanie, • zvýšenia miery poskytovanej ochrany u osamelého rodiča s malým dieťaťom, a to až do jedného roku veku dieťaťa, • zabezpečenia, aby osoby, ktoré si z objektívnych dôvodov nemôžu riešiť hmotnú núdzu predajom alebo správou majetku, neprišli o možnosť, aby im mohla byť priznaná pomoc v hmotnej núdzi.
d)	Kvantifikujte rast príjmov alebo pokles výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
e)	- priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:	Zjednotením výšky ochranného príspevku sa príjem zvýši u člena domácnosti, ktorý má nepriaznivý zdravotný stav a člena domácnosti, ktorým je tehotná žena od začiatku ôsmeho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, a to o 34,1 eur, t. j. zo sumy 41,6 eur na 75,70 eur. V dôsledku zvýšenia miery poskytovanej ochrany u osamelého rodiča s malým dieťaťom až do jedného roku veku dieťaťa, bude naďalej trvať nárok na ochranný príspevok v sume 75,70 eur.
	veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	Zjednotenie sumy ochranného príspevku sa v roku 2023 pozitívne dotkne 4 165 členov domácností, ak majú nepriaznivý zdravotný stav alebo ak ide o tehotnú ženu od začiatku ôsmeho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu. Za účelom zvýšenia miery ochrany u osamelého rodiča s malým dieťaťom, a to až do jedného roku veku dieťaťa sa táto zmena dotkne cca 30 domácností.
f)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	
g)	4.1.1.1 Z toho pozitívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia (V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte pozitívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. znižovanie miery rizika chudoby, priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine)	
h)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:	Pozitívne budú ovplyvnené všetky domácnosti v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia, ktoré sú prijímateľmi pomoci v hmotnej núdzi v dôsledku úpravy niektorých podmienok nároku na príspevky v rámci systému pomoci v hmotnej núdzi. Nakoľko ide o sociálne transfery, tieto majú priamy vplyv na príjmovú chudobu, t. j. mieru rizika chudoby, ako aj celý agregát chudoby, mieru rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia.
i)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	

j)	Kvantifikujte rast príjmov alebo pokles výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
k)	- priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	
l)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	
a)	4.1.2 Negatívny vplyv	
b)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:	Započítavanie daňového bonusu za príjem na účely posúdenia, ako aj poskytnutia pomoci v hmotnej núdzi, nakoľko došlo k jeho zvýšeniu a zároveň umožnenie jeho získania najmä u osôb, ktoré majú minimálny príjem, ktorým si nemôžu zabezpečiť základné životné podmienky. Navrhuje sa, aby nárok na aktivačný príspevok nevznikol členovi domácnosti, ktorý má príjem zo závislej činnosti, a to s ohľadom na skutočnosť, že podpora zamestnaných členov domácnosti je riešená v rámci iných systémov zameraných na podporu a motiváciu pracovať a udržať si zamestnanie (služby zamestnanosti, daňové úľavy). V tomto prípade je však zavedené prechodné ustanovenie na poberanie tohto aktivačného príspevku ešte ďalších 12 mesiacov od účinnosti novely zákona. Negatívny vplyv vypustenia osobitného príspevku zo systému pomoci v hmotnej núdzi môže vzniknúť u tých osôb, ktoré boli dlhodobo neaktívne v systéme pomoci v hmotnej núdzi a zamestnali sa, nakoľko táto skupina nebude môcť byť riešená prostredníctvom projektov a programov na podporu opätovného začlenenia a udržania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie, ktorý bol členom domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi na trhu práce práve z dôvodu, že nejde o uchádzačov o zamestnanie.
c)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	
d)	Kvantifikujte pokles príjmov alebo rast výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
e)	- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	Priemerné mesačne je v systéme pomoci v hmotnej núdzi v roku 2022 vyše 300 členov domácností, ktorý majú príjem minimálne na úrovni minimálnej mzdy.
f)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	
g)	4.1.2.1 Z toho negatívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia (V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte negatívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. zvyšovanie miery rizika chudoby, priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine)	
h)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:	
i)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	
j)	Kvantifikujte pokles príjmov alebo rast výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
k)	- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:	

	- veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	
l)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	
4.2 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám u jednotlivých ovplyvnených skupín obyvateľstva a vplyv na sociálnu inklúziu.		
Má návrh vplyv na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám? Popíšte hodnotené opatrenie, špecifikujte ovplyvnené skupiny obyvateľstva a charakter zmeny v prístupnosti s ohľadom na dostupnosť finančnú, geografickú, kvalitu, organizovanie a pod. Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.		
a)	<p>Rozumie sa najmä na prístup k:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociálnej ochrane, sociálno-právnej ochrane, sociálnym službám (vrátane služieb starostlivosti o deti, starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím), - kvalitnej práci, ochrane zdravia, dôstojnosti a bezpečnosti pri práci pre zamestnancov a existujúcim zamestnaneckým právam, - pomoci pri úhrade výdavkov súvisiacich so zdravotným postihnutím, - zamestnaniu, na trh práce (napr. uľahčenie zosúladenia rodinných a pracovných povinností, služby zamestnanosti), k školeniam, odbornému vzdelávaniu a príprave na trh práce, - zdravotnej starostlivosti vrátane cenovo dostupných pomôcok pre občanov so zdravotným postihnutím, - k formálnemu i neformálnemu vzdelávaniu a celoživotnému vzdelávaniu, - bývaniu a súvisiacim základným komunálnym službám, - doprave, - ďalším službám najmä službám všeobecného záujmu a tovarom, - spravodlivosti, právnej ochrane, právnym službám, - informáciám, - k iným právam (napr. politickým). 	Bez vplyvu
b)	<p>Má návrh významný vplyv na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva alebo skupín v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia? Špecifikujte ovplyvnené skupiny v riziku chudoby a sociálneho vylúčenia a popíšte vplyv na ne. Je tento vplyv väčší ako vplyv na iné skupiny či subjekty? Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.</p>	
c)	<p>Zraniteľné skupiny alebo skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia sú napr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - domácnosti s nízkym príjmom (napr. žijúce iba zo sociálnych príjmov, alebo z príjmov pod hranicou rizika chudoby, alebo s príjmom pod životným minimom, alebo patriace medzi 25% domácností s najnižším príjmom), - nezamestnaní, najmä dlhodobo nezamestnaní, mladí nezamestnaní a nezamestnaní nad 50 rokov, - deti (0 – 17), - mladí ľudia (18 – 25 rokov), - starší ľudia, napr. ľudia vo veku nad 65 rokov alebo dôchodcovia, - ľudia so zdravotným postihnutím, - marginalizované rómske komunity - domácnosti s 3 a viac deťmi, 	Bez vplyvu

- <i>jednorodičovské domácnosti s deťmi (neúplné rodiny, ktoré tvoria najmä osamelé matky s deťmi),</i>- <i>príslušníci tretích krajín, azylanti, žiadatelia o azyl,</i>- <i>iné zraniteľné skupiny, ako sú napr. bezdomovci, ľudia opúšťajúci detské domovy alebo iné inštitucionálne zariadenia</i>

4.3 Identifikujte a popíšte vplyv na rovnosť príležitostí. Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na rovnosť žien a mužov.	
a)	4.3.1 Dodržuje návrh povinnosť rovnakého zaobchádzania so skupinami alebo jednotlivcami na základe pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie alebo iného statusu? Mohol by viesť k nepriamej diskriminácii niektorých skupín obyvateľstva? Ak áno, ktoré skupiny sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?
b)	Bez vplyvu
c)	4.3.2 Môže návrh viesť k zväčšovaniu nerovností medzi ženami a mužmi? Podporuje návrh rovnosť príležitostí? Má návrh odlišný vplyv na ženy a mužov? Popíšte vplyvy.
d)	Popíšte riziká návrhu, ktoré môžu viesť k zväčšovaniu nerovností: Bez vplyvu
e)	Popíšte pozitívne vplyvy návrhu na dosahovanie rovnosti žien a mužov, rovnosti príležitostí žien a mužov, prípadne vplyvy na ženy a mužov, ak sú odlišné: Bez vplyvu
f)	Má návrh významné vplyvy na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva? Ak áno, aké? Akým spôsobom? Zraniteľnou skupinou obyvateľstva sa rozumejú najmä ženy ohrozené viacnásobnou diskrimináciou, tehotné matky, seniorky, ženy patriace do marginalizovaných skupín obyvateľstva, migrantky, ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím, obeť násilia a pod. Bez vplyvu
g)	Pri identifikovaní vplyvov na rovnosť žien a mužov treba vziať do úvahy existujúce rozdiely medzi ženami a mužmi, ktoré sú relevantné k danej politike. Podpora rovnosti žien a mužov nespočíva len v odstraňovaní obmedzení a bariér pre plnohodnotnú účasť na ekonomickom, politickom a sociálnom živote spoločnosti ako aj rodinnom živote, ale taktiež v podpore rovnosti medzi nimi. V ktorých oblastiach podpory rovnosti žien a mužov návrh odstraňuje prekážky a/alebo podporuje rovnosť žien a mužov? Medzi oblasti podpory rovnosti žien a mužov okrem iného patria: - podpora slobodného výberu povolania a ekonomickej činnosti - podpora vyrovnávania ekonomickej nezávislosti, - zosúladenie pracovného, súkromného a rodinného života, - podpora rovnosti príležitostí pri participácii na rozhodovaní, - boj proti domácemu násiliu, násiliu na ženách a obchodovaniu s ľuďmi, - podpora vnímania osobnej starostlivosti o dieťa za rovnocennú s ekonomickou činnosťou a podpora neviditeľnej práce v domácnosti ako takej, - rešpektovanie osobných preferencií pri výbere povolania a zosúladovania pracovného a rodinného života. Bez vplyvu

4.4 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na zamestnanosť a na trh práce.

V prípade kladnej odpovede pripojte **odôvodnenie** v súlade s Metodickým postupom pre analýzu sociálnych vplyvov.

a)	Uľahčuje návrh vznik nových pracovných miest? Ak áno, ako? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu.	
b)	Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, pre aké skupiny zamestnancov, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod.	Bez vplyvu
c)	Vedie návrh k zániku pracovných miest? Ak áno, ako a akých? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu	
d)	Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod. Identifikujte možné dôsledky, skupiny zamestnancov, ktoré budú viac ovplyvnené a rozsah vplyvu.	Bez vplyvu
e)	Ovplyvňuje návrh dopyt po práci? Ak áno, ako?	
f)	Dopyt po práci závisí na jednej strane na produkcii tovarov a služieb v ekonomike a na druhej strane na cene práce.	Bez vplyvu
g)	Má návrh dosah na fungovanie trhu práce? Ak áno, aký?	
h)	Týka sa makroekonomických dosahov ako je napr. participácia na trhu práce, dlhodobá nezamestnanosť, regionálne rozdiely v mierach zamestnanosti. Ponuka práce môže byť ovplyvnená rôznymi premennými napr. úrovňou miezd, inštitucionálnym nastavením (napr. zosúladenie pracovného a súkromného života alebo uľahčovanie rôznych foriem mobility).	Bez vplyvu
i)	Má návrh špecifické negatívne dôsledky pre isté skupiny profesií, skupín zamestnancov či živnostníkov? Ak áno, aké a pre ktoré skupiny?	
j)	Návrh môže ohrozovať napr. pracovníkov istých profesií favorizovaním špecifických aktivít či technológií.	Bez vplyvu
k)	Ovplyvňuje návrh špecifické vekové skupiny zamestnancov? Ak áno, aké? Akým spôsobom?	
l)	Identifikujte, či návrh môže ovplyvniť rozhodnutia zamestnancov alebo zamestnávateľov a môže byť zdrojom neskoršieho vstupu na trh práce alebo predčasného odchodu z trhu práce jednotlivcov.	Bez vplyvu